

arbejdsløse. Hertil kommer, at forældre, der er indvandrere eller efterkommere af indvandrere, i markant

lavere grad vælger de pædagogiske og pasningsmæssige dagtilbud, som samfundet stiller til rådighed.

Tabel - Andel af børn i dagtilbud fordelt på forældrenes socioøkonomiske forhold, 1999 og 2000 (pct.)

Børn af forældre med ...	3-5-årige	1-2-årige
Lang videregående uddannelse	95,0	84,5
Grundskole som højeste uddannelse	87,4	70,0
Høj indkomst (4. kvartil)	95,7	85,6
Lav indkomst (1. kvartil)	82,3	65,3
Lønmodtagere på højeste niveau	95,9	85,2
Arbejdsløse	88,7	67,6
Andre udenfor beskæftigelse	86,0	68,3
Indvandrere	77,4	49,4
Efterkommere	81,0	50,3
Gennemsnit i alt	92,5	78,4
Gennemsnit ekskl. indvandrere og efterkommere	93,8	81,6

Kilde: Danmarks Statistik (2002); Børns levevilkår, tabel 5.2.2-5.2.6, s. 105ff.

For alle de sidstnævnte grupper gælder det, at samfundet i almindelighed karakteriserer netop disse grupper som enten socialt udsatte og truede eller som for lidt integrerede i samfundet som helhed og på arbejdsmarkedet i særdeleshed. Samlet set er der altså tale om betydelig social skævhed i børnefamiliernes brug af det velfærdsgode, daginstitutionerne udgør.

På den baggrund er det forslagsstillernes opfattelse, at der skal indføres en egentlig institutionsret for de 3-9-årige.

Ad 5. Økonomiske ressourcer

Forslagsstillerne vil samtidig pege på, at en langsigtet strategi for at bryde den negative sociale arv via en forstærket tidlig forebyggende indsats på længere sigt må forventes at være en samfundsmæssig rentabel investering.

Ifølge betænkningen »Udfordringer og muligheder – den kommunale økonomi frem mod 2010« (Finansministeriet, Amtsrådsforeningen og KL, 2002) er udgifterne til specialforanstaltninger vokset med 35 pct. fra 1995 til 2000, svarende til en stigning på 6-7 pct. om året. Og antallet af anbragte børn og unge er steget med knap 20 pct. de seneste 3 år. I 2000 var der ca. 12.500 anbringelser i aldersgruppen under 18 år, svarende til godt 1,0 pct. af alle børn og unge. Det er et historisk højt niveau, særlig hvis der tages højde for, at der er blevet færre børn i de aldersgrupper, hvor anbringelsesniveauet er højest. Dertil kommer et tilsvarende billede med hensyn til væksten i behovet for specialundervisning i folkeskolen.

Den nærmest eksplosive stigning i specialforanstaltningerne mere end antyder dermed også, at det ud

fra en samfundsøkonomisk betragtning – såvel som menneskeligt – er fornuftigt at fokusere mere målrettet på, hvordan daginstitutionerne kan være med til at bryde de uheldige konsekvenser af den negative sociale arv.

Samlet set er der med andre ord god fornuft og økonomi i at sætte ind over for den negative sociale arv i vuggestuerne og børnehaverne. Det handler i bund og grund om at sætte ind forebyggelsesmæssigt, før de mindre problemer bliver til større problemer, der kræver massiv involvering af de sociale instanser og i værste fald mangeårige store udgifter for det offentlige.

6. Forældreinddragelse og opsøgende aktiviteter

I forhold til denne forskningsbaserede viden finder forslagsstillerne det paradoksalt, at den kvalitetsmæssige udvikling på daginstitutionsområdet gennem mange år har været under pres. BUPL og PMF har i en analyse af udviklingen siden 1990 påvist følgende i »Notat om børnetal, daginstitutioner og kommunaløkonomi« (2003, PMF og BUPL):

- I perioden 1990-2002 er næsten 70.000 børn merindskrevet uden personaledekning. Der mangler populært sagt ca. 8.000 pædagoger, hvis normeringerne skulle svare til niveauet i 1990.
- I kroner og øre manglede der i 2002 ca. 2,3 mia. kr. (2002-priser), hvis enhedsomkostningerne skulle svare til niveauet i 1990.
- Hertil kommer de mange ekstra administrative opgaver, som de ansatte i daginstitutionerne siden 1990 er blevet pålagt, og som er gået fra tiden med børnene.